

אלה תולדות יצחק

המשך מעמוד 15

להתבטא בהערכה לדורות קודמים.

כשהגדיר פעם את מטרת בואו לשיבה כפי ששמע מראש הישיבה הגר"מ אליפנט זצוק"ל שהזמינו אחר כבוד לכהן בישיבה, הגדיר שהרבנים חיפשו את קרבת הבחורים, אהבו אותם כאב את בניו, וממילא קיבלו בחזרה את אהבתם, וזה היה סוד הצלחתה של איתרי.

הגר"ד חיימסון: המסירות שלו והאהבה לתלמידים היו לשם דבר. רבים לבטח זוכרים את ה'שנה טובה' שאמר כליל ר"ה לכל תלמיד, שלעתים ארך הדבר דקות ארוכות, ולא אגזים אם אומר שזה נתן כח לכל השנה. היתה לו איכפתיות אמיתית שהרגישו בלב כמה אכפת לו מכל תלמיד, גם כגשמיים וגם ברוחניים ככל דבר דבר.

זה התבטא גם בסדר בלימוד, בלבוש ובהנהגה, וגם בלימוד מיוחד בדרכי הכתיבה איך לכתוב הכל בצורה מסודרת, שהוא היה מלמד אותנו הרבה. מלבד זאת נהגנו כולנו מהפך חסידי שאיפיון את אישיותו, תפילותיו היו לשם דבר, עם מגנינות עריבות, וכמיוחד בימים הנוראים אף לכושו היה מיוחד כשהיתה לו חגורה מיוחדת. היה בו שילוב ליטאי של סלבודקה עם החן החסידי ורווי החמימות והרגש.

מענין הדבר, שגם אביו זצ"ל נסתלק במוצש"ק כמותו, והשתתפת בהלוויה, ואני זוכר את הספרו והערכתו כלפיו, ראינו בחוש שהכיבוד הורים שלו והערצה לאביו היתה לשם דבר. ככלל, הוא היה מרבה

איתרי בואכה ויז'ניץ

הצמאה והמבקשת. את אישיותו, לפחות כפי שהיא מוכרת לי, ניתן למצות בשתי מילים המבטאות שתי תכונות הנובעות זו מזו ומזינות זו את זו – 'פנימיות' ו'השתוקקות'. בהספרו על אביו אמר שכל אדם הוא בגדר 'גדול הדור' בדבר מסוים. עליו עצמו ניתן אולי לומר שהיה 'גדול הדור' בהשתוקקות ובהתחדשות המתמדת הכרוכה בה.

'אין אדם עומד על דעת רבו עד ארבעים שנה'. אופיו המכונס גרם לכך שלא תמיד הבנו אותו, ואפשר שגם לכך שהוא לא תמיד הבין אותנו. עם זאת בחלוף השנים, למרות שטרם עברו ארבעים שנה מיום שראיתו לראשונה, עמדתי יותר ויותר על דעתו, הערכתיו אותו והבנתי שזכות הייתה לי ללמוד אצלו הולכות וגדלות. יחסו ללימוד היה כאל 'דיוטגמא חרשה' שהכול רצין לקראתה, הוא חזר ולמד, חזר והעמיק, חזר וחידש. 'יתרונו הגדול הוא בכך שגם בגיל מבוגר הוא נותר מחדש' אמר לי פעם אחד מגדולי התורה שליט"א בירושלים, שהכירו היטב.

גם בעבודת ד' שאף לגדולות. הדגיש את הרעיון של 'קבלת עול מלכות שמים' ונראה שהשיר החביב עליו היה 'כולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים'. ההשתוקקות ניכרה גם בתפילתו, בעמידתו ובאישות הפנים הרצינית שלבש בה, שהביעה ריכוז ודבקות. בתפילות הלחש ב'מים נוראים' הדהדו מדי פעם גם אנחותיו שצליל של כיסופים היה בהם.

לא הרבתי לדבר אתו שלא בלימוד, אך אציין דבר אחד שאמר לי בהקשר מסוים הנוגע להנהגה בכלל: בברכת על הצדיקים אנו אומרים 'ועל זקני עמך בית ישראל' – ישנם אנשים שזוהי מעלתם – 'זקני עמך בית ישראל'! יהודים כשרים מן השורה שגדולתם היא בכך שהם קושרים את הדורות הבאים לדורות שלפניהם... כך ראה את עצמו, וכך גידל את עולמו ומאות עולמות אחריו...

ומתמיד כענינים שכן אדם לחברו" התבטא כענין זה רבי יצחק. "הישיבה טיפחה את הענין. האווירה היתה כזאת, לא היו הבדלי מעמדות. כולם הרגישו טוב. הריחוק מהעיר גם הוא תרם להצלחת התלמידים. החבורה שהתגבשה סביב הישיבה, מיוחדת מאד, פועל יוצא של החינוך בישיבה. ממרחק השנים ניתן להיווכח, כי גם אותם שככיכול לא נותרו ספונים ככולל, מכל מקום שלחו את ילדיהם לישיבות רגילות, ולא בהכרח לאיתרי – שהיתה ונותרה יעד מועדף עבור בוגרי ישיבות תיכוניות. זהו חלק בלתי נפרד מההצלחה של איתרי – שהפכה אותם לבני תורה באמת".

זקן ויושב בישיבה

הנה תיאורו המשובב של אחד מטובי בני איתרי דאז, הרה"ג גבריאל רוזנה שליט"א:

"ראיתי את ראש הישיבה לראשונה כשהגעתי לישיבה"ק כאלול ה'תשמ"ח, ראיתי אותו עומד בחצר, משוחח עם אחד הבחורים שהגיע גם הוא אז לשם, וכיום ת"ח מופלג. הדבר הראשון ששמתי לב אליו היה הדרת פניו – זקן נאה, ומבט חודר. עם הזמן הכרתי אותו יותר, תלמיד חכם, למדן מופלג ועובד ד'. שמעתי את שיעוריו הכלליים, בתקופות מסוימות גם ביחידות בחדרו עובר לאמירתם בבית המדרש, דיברתי בלימוד עמו ואולי גם זכיתי לספוג משהו ממנו.

שני סוגי ראשי ישיבות הם – יש ראש ישיבה ב'עצם', מבטו מכונן כלפי תלמידיו, ומתוך שמורה להם דרך בלימוד מתברכת תורתו שלו, ויש שהוא ראש ישיבה ב'מקרה', וב'עצם' הוא למדן השקוע בלימודו ובתורתו, אלא שמתוך שהוא הולך ומתעלה מתעלים גם תלמידיו. דומה שרבי יצחק השתייך במובהק לסוג השני, ולא בכדי – אישיותו הייתה פנימית, מכונסת בתוכה, מבטו היה מכונן לתוכו, לנשמתו העשירה, התוססת,

בחדש ניסן התשל"ב, הצטרף הגאון רבי יצחק ברטלר זצוק"ל לצוות הישיבה באיתרי. הוא נמנה באותם ימים על ראשי הכולל בראשותו של הרב קפלן בכני-ברק. מי שהמליץ עליו אצל רבי מרדכי אליפנט זצוק"ל מייסד הישיבה, היה המשגיח הגה"צ רבי זאב גצל זצ"ל שנסתלק אף הוא לאחרונה. בתקופה הראשונה היתה הישיבה בחדרה, והוא נסע מידי יום לחדרה על מנת למסור שיעוריו. בהמשך החל לשמש כראש הכולל והקיבוץ שפעל לצד הישיבה ונועד לחזק אותה, חיבור שיצר ריתחא דאורייתא גדולה.

באותם ימים פעלה בישיבה קבוצת בני ישיבה מבתי בעלי רקע חסידי, שאמנם לא היו חסידיים ממש. כ"ק האדמו"ר 'הבית ישראל' מגור זצוק"ל וכ"ק האדמו"ר 'הישועות משה' מוויז'ניץ שצוק"ל, הפנו רבים מהם לישיבה, ואכן רובם ככולם הקימו בהמשך בתים בעלי אופי חסידי. וכך העיד אז רבי יצחק זצוק"ל: "שח בפניי בהזדמנות כ"ק האדמו"ר הישועות משה: 'אינני מחפש לעשות ויז'ניצע חסידים. אולם, כשאעלה לעולם האמת ואפגוש בסבים של אותם תלמידים – שהוריהם התרחקו מעט מן ההווי החסידי, אשר ישאלוני: 'מה עשית איתם', מוכרח אהיה להשיבם תשובה מספקת, וזו התשובה ששלחתי אותם ללמוד בישיבת איתרי. והמעלה של ישיבת איתרי – שאפשרה את הדבר. ראשיה ראו את הדברים בעין יפה. חלקם הפכו לתלמידי חכמים, החשים עצמם כבוגרי איתרי".

השתייכותו של ראש הישיבה הגאון רבי יצחק זצוק"ל לחסידות ויז'ניץ תרמה אף היא לענין, והפכה את הישיבה ליעד מבוקש עבור תלמידים שהוריהם הגיעו מרקע חסידי. כאן הם חשו את עצמם רצויים ולא נתקלו בקשיים חברתיים שמנעו מהם להשתלב באווירת הישיבה. "איתרי התייחדה מאז